

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izšmi sedelje in praznike, ter vse po pošti prejetem za avstro-ograke došlo za vse leta 25 K., za poi leta 18 K., za četrt leta 8 K. 50 h., za en mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leta 25 K., za poi leta 18 K., za četrt leta 8 K., za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leta 22 K., za poi leta 11 K., za četrt leta 6 K. 50 h., za en mesec 1 K. 50 h. — Za tuje dožele teliko več, kelikor znača poština. — Na narečne in istedobne vpošiljavate zarečnine se ne izplača. — Za oznanila se plačuje od petek-vrste po 12 h., če so oznanila tisku enkrat, po 10 h., če so dvakrat in po 8 h., če so tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolo frankovati. — Sklepni se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je v Knaflejih ulicih št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstr., upravljanje pa v pritliku. — Upravljanju naj se blagovno pošiljati zarečnine, reklame, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Pesamečne številke po 10 h.

Uredništva telepon št. 34.

Upravljanju telepon št. 35.

Sprememba v ministrstvu zunanjih zadev.

Dvanajst let je preteklo, od kar je po odstopu ministra grofa Kalnokyja prešlo vodstvo avstro-ogrsko zunanje politike v roke grofa Agenorja Goluchowskega.

Goluchowski je rodom Poljak in ko je nastopil pred dvanajstimi leti odgovorno mesto avstro-ogrskega ministra zunanjih zadev, je bilo med slovansko politiko več naivnih duš, ki so mislili, da se bo z novim ministrom vsaj deloma spremenila tudi naša zunanja politika, to je da se bo vodila upoštevaje dejstvo, da je Avstro-Ogrska po pretežni večini slovanska država, ako že ne v Slovanom prijaznem zmislu, vendar pa ne v naravnost nemškem duhu, kakor je bilo to dosihob navadno.

Ta optimistična pričakovanja se niso izpolnila!

Goluchowski je v vsakem oziru nadaljeval staro avstrijsko politiko, ki od nekdaj sloni na premisi, kakor da bi bila Avstro-Ogrska po pretežni večini nemška država in da je vsled tega treba voditi zunano politiko v popolnoma nemškem zmislu.

Venem oziru se je pa Goluchowski razločeval od svojih prednikov, bil je nele slab diplomat, nego tudi silno neokreten politik.

Na mestu ministra zunanjih zadev bi pa moral biti mož, ki bi bil spreten politik in pretkan diplomat v eni osebi. To pa Goluchowski ni bil. Zato se je tudi voz naše zunanje politike skoro pogreznil v blato, iz katerega ga ni bilo več mogoče izvleči.

Od svojega prednika je grof Agenor prevzel trozvezo. Ta aliansa ni bila v Avstriji razen Nemcem, vodilnim krogom in kroni nikomur simpatična, no, v delegacijah se je našla zanjo vselej pretežna zanesljiva večina. Tako je postala ta trozveza pri

nas, dasi so ji prej ko slej vsi Slovani izvzemši morda nekatere poljske in slovenske klerikalne poslance načelniki nasprotniki, nekaka tradicionalna naprava, ki jo je bilo treba varovati v obstanku za vsako ceno.

Ministra zunanjih zadev prva naloga je torej bila v teh okolčinah, da varuje trozvezo, kot nekak „noli me tangere“.

No, Goluchowski niti za to ni bil sposoben. V zadnjem času njegovega ministrovanja se je položaj trozveze tako poslabšal, da se je splošno govorilo, da zapusti Italija preje ali sleje svoji zaveznicu Avstrijo in Nemčijo. In da vobče razmerje med Avstro-Ogrsko in Italijo ni najboljše, dokazuje že dejstvo, da nečejo potihni glasovi, ki trde venomer, da vlada med Italijo in Avstrijo že dlje časa taká napetost, da je vojna med njima v doglednem času skoro neizogibna. A Italija in Avstro-Ogrska ste sedaj zavezni! Goluchowski torej ni mogel izglađiti razmerja niti med dvema zaveznicama državama, kamoli da bi sicer umel napram drugim državam voditi uspešno zunano politiko!

Svojo absolutno nesposobnost v vodstvu zunano politike je pa zlasti pokazal s svojim postopanjem na Balkanu. Avstrijska politika na Balkanu bi bila uspešna samo takrat, ako bi naša diplomacija razumela umetnost, pridobiti Avstro-Ogrski simpatije balkanskih narodov.

Toda avstro-ogrski diplomiati so se že od nekdaj držali načela, da je najboljša avstrijska politika ta, ako se balkanske narode, predvsem slovanske, čim najbolj briskira in se jim da pri vsaki priliki čutiti moč velesile.

Ko je prišel grof Goluchowski na krmilo, je jel to načelo izvajati do skrajnosti, meneč, da bo z resolutnim postopanjem napram balkanskim slovanskim državam prikril svojo absolutno nesposobnost za vodstvo zunano politike.

In res je s svojim naravnost brez-

miselnim in nepolitičnim postopanjem srečno dosegel, da je ni tako sovražene države na Balkanu kakor je Avstro-Ogrska. O naravnost iz trte izvitem carinskem konfliktu s Srbijo niti ne govorimo, ker smo v tem oziru svoječasno že dovolj označili delovanje in postopanje ministra Goluchowskega. Njegov brutalni nastop proti Srbiji, s katerim jo je hotel ponižati na stopnjo vazalne države, je obsegila vsa evropska javnost in ako bi Goluchowski ne zakrivil ničesar drugega, kakor to, bi že to zadostovalo, da se ga pošlje v že zdavnata zasluzeni pokoj. Toda, pri naših razmerah bi mu seveda to že ne moglo zaviti vrata. Moža ni strmoglavila toliko njegova zunana politika, kakor njegovo vmesavanje v zadeve strogo notranje politike!

Goluchowski se ni nikdar omejeval na svoj določeni mu delokrog, dasi bi imel tu dela več nego dovolj, marveč je vedno rad posegal v tuje revirje, samo da bi s tem bolj akcentuiral važnost svoje osebe. Da je imel pri tem, kakor v svoji zunani politiki, skrajno nesrečno politiko, nam pač ni treba še posebe naglašati.

Najraje je grof Agenor posegal v tok ogrske politike, a vedno tako nerodno, da je vselej dosegel baš nasprotno tega, kar je sprva mislil izvršiti. Madžari so ga vsled tega jeli sovražiti, smatrajoč ga za glavno zavoro svojih aspiracij. A Madžari niso ljudje, ki bi odpustili tistemu, ki se je pregrešil proti uresničenju njihovih narodnih idealov. In vnel se je dvojboj med Madžari in Goluchowskim.

V tem dvojboju je pa sramotno podlegel grof Goluchowski.

V soboto je cesar sprejel v avdijenci ogrskega ministrskega predsednika dr. Wekerla, ki mu je vsestransko pojasnil stališče ogrskih politikov napram ministru zunanjih zadev.

Posledica te avdijence je bila, da je postala demisija grofa Goluchowskega neizogibna.

Danes je grof Goluchowski podal svojo ostavko in cesar jo je sprejel.

S tem izgine grof Angenor Goluchowski za vedno s političnega pozorišča. Grof Goluchowski je z današnjim dnem političen mrtvec.

Slovani nimajo prav nobenega vzroka žalovati za njim, a tudi nobenega povoda, da bi se nadejali boljšega naslednika. Naj postane minister zunanjih zadev A. ali B., avstrijska zunana politika se bo gibala vedno v istem pravcu, to je v pravcu protislavenskem, ker to zahteva krona in vodilni krog na Dunaju.

Zato lahko Slovani z največjo ravnočinstvo motrimo vsako spremembo v ministrstvu zunanjih zadev!

Parlamentarni položaj.

Dunaj, 21. oktobra. Danes pooldne se je vršil ministrski svet, ki so se ga udeležili vsi ministri. Sklepal se je o novem kompromisnem predlogu v zadevi dvetretjinskega zavarovanja volilne reforme. Predlog meri na to, da se sme v zbornici veljavno sklepati o spremembah volilnih okrajev le tedaj, ako je navzočih 340 poslancev. Vlada se zanaša, da se bodo s tem predlogom zadovoljile parlamentarne stranke. Poljski klub je že v svojem glasilu izjavil, da je tudi za kompromisni predlog.

Kriza v ministrstvu zunanjih zadev.

Dunaj, 21. oktobra. Vkljub oficijnemu zanikanju se je povodom včerajšnje avdijence ogrskega ministrskega predsednika pri cesarju odločila usoda grofa Goluchowskega. Grof Goluchowski se ne prikaže več pred delegacijami, temuč bo v najkrajšem času podal demisijo. Tudi njegov naslednik bo takoj imenovan. V političnih krogih zatrjujejo, da mu bo naslednik poslanik v Londonu, grof Mensdorff.

— oči vseh žensk so bile polne kipe strasti ...

Zagnjusilo se mu je vse to. Sedaj je občutil še bolj kot sicer pezo svojih nerazrešenih misli, ki so mu sledile vedno in povsod. Neprestano se je moral baviti s starcem. Ali je bilo to hrepenenje? In ker je mislil na hrepenenje in se bavil z njim, je spoznal, da so vse te misli, ki so se mu zdele grde in grešne in ki se jih ni mogel iznebiti — nezadovoljnost.

„Kaj mi hoče to hrepenenje, ta neutren sad človeškega srca?“ se je vpraševal. Morda hrepenenje po lepem in udobnem življenju, domu ali slavi, ali ženski, lepi in čisti, kakor je nebeski angel sam — že zadovoljuje? On ni mogel razumeti in spoznati vsega tega, kar je bila le žalost, brezmejna in obupna žalost ter jeza nad izgubljenim in zavrženim življenjem.

Šel je, kamor ga je vodila cesta. Umazano in sneženo blato mu je škropilo pod nogami. Že so bili čevljii premočeni in zazdelo se mu je, da hodi bos po vodi. Oči, plašne in sajave, so se zagledale v tisto neizmerno belino neba, izpod katerega je kapalo in škropilo počasi, a enakomerno. Nikogar ni zapazil na prazni cesti. Tam na levo pod nizkim hol-

Budapešta, 21. oktobra. Usoda grofa Goluchowskega se odloči jutri, ko ga sprejme cesar v avdijenci. Začasno prevzame njegove posle skupni finančni minister baron Burian, ki bo zastopal tudi pred delegacijami zunanje ministrstvo.

Madžari proti podržavljenju Južne železnice.

Budapešta, 21. oktobra. Ker bo pri nagodbenih pogajanjih podržavljenje Južne železnice igralo važno vlogo, so se madžarski časopisi že sedaj začeli baviti s tem vprašanjem. „Pesti Naplo“ piše, da zahajajo interesi Ogrske, da se ogrski delegati odločno upro podržavljenju, ker se je batil, da bi na avstrijskih progah podržavljene Južne železnice avstrijska vlada uvedla take tarife, ki bi Ogrski onemogočali izvoz srovin na Tirolsko, v Švico, Francijo in Italijo. Ogrska sme privoliti v podržavljenje le tedaj, ako se ogrski vlad zajamči za večne čase odločujoča beseda pri določanju tarifov.

Hrvatski delegati v budapestanskem parlamentu.

Budapešta, 21. oktobra. Včeraj so hrvatski delegati prvič nastopili ter govorili hrvatski. Minister Kossuth je nameč predložil zakonski načrt za pospeševanje industrije. Hrvatski delegat dr. Ante Bauer je podal v imenu hrvatskih delegatov izjavo, naj se razprava o tem predlogu odredi, ker hrvatski delegati načrt še niso proučili. Minister Kossuth je odgovoril, da sicer ne razume hrvatski, a glavno vsebino predloga pa je le razumel. Izjavil je, da goji veliko spoštovanje do Hrvatov in je tudi sodeloval pri ustvaritvi sedanjega položaja na Hrvatskem, vendar prosi, naj Hrvatje ne zahteva zase večjih pravic, kakor jih imajo Madžari. Nato je predsednik Justh ponovil hrvatski predlog v madžarsčini, nakar je imel posl. dr. Vinković daljši hrvatski govor, v

LISTEK.

Hrepenenje.

A. P. Rusič.

(Dalje.)

„To ne...“ je kričal. „Ampak jaz vam to povem, naravnost v obraz povem, da ste star lisjak, hudojen človek, oderuh in slepar...“

Starec je ostal hladnokrv in mirno je poslušal ta izliv duševne in fizične onemoglosti. Mužan je ves začuden in s topim obrazom sedel za mizo, opiral se s komolci na kolena in ostal tih. Filomena pa se je prikrito smejala, se nemirno obračala na svojem stolu in si zakrivala obraz z rokama.

„Čemu pa ste prišli pravzaprav? Ali smo vas klicali?“ je kriknil končno Seljak. Čutil je, da je ta surovost zadnja karta, s katero je hotel napskotnika odbiti. Bil je tako razburjen, da se je ves tresel. Izginilo je vsako razumevanje in zmožnost trezno misliti. Vse se je vrtelo in zibalo pred očmi. Zibajoče se je priklanjal pred njegovimi očmi resen obraz starca in izginil za durmi.

Tedaj se je oddahnil.

Sedaj, ko se je ozrl na Mužana

in Filomeno, je videl, da sta se obdelala zelo osupla. Tudi sam je že občaval svoje dejanje, jezik se nad lastno razburljivostjo in izpregoril v svojo opravičbo;

„Čemu pa se semeje venomer, ta človek?“

Onadva sta molčala.

Bil je to trenotek neskončne muke. Vzel je klobuk in naglo odšel v svojo sobo. Velik notranji nemir se ga je polačal. To ni bilo več kesanje nad storjenim — ne, bila je to želja po nečem boljšem, vzvišenjem. Instiktivno je zopet čutil, da tiči lepša in vzvišenje bodočnost v tem neprestano se smehljajočem starcu... Ležal je na postelji zasledujčo trdrovratno to misel, ki jo je hotel doognati do konca. A misel se ni hotela sama razogrlijati, ni mogel zapopasti vsega, kar je sledilo kot dobro in kustino ter brezpogojo potrebno.

„Čuden je ta človek, kakor furija je!“ je govorila Filomena za zdonom.

Mužan je nekaj nerazločno mrmljal. Končno je skoro zavpil:

„Norci smo pravzaprav vsi skušaj... Zakaj mu ne poberoš tistih popirjev izpod vzglavlja?“

Seljaka je kar privzdignilo in stisnil je pesti. Torej, vendarle resnica. Niso bile sanje. Spomnil se je

vseh muk, ki jih je pretrpel tiste noči, ko je izginilo spanje; hkrat se je spomnil tudi vabečih in izzivajočih oči Filomene, s katerimi ga je dražila pri kosilu.

Potem se je zopet pomiril in začutil vso praznотo in malenkost svojih teženj. Pražna je bila naenkrat njezina notranjost, kakor je bil prazen dan tam zunaj. Tu mislim in čutim, a kazak; kakšno je to življenje? Kočja pridrda po cesti, hočem si jo ogledati in že izgine za prvim oglom. Čemu vse to trpljenje in vse te muke, ko vse skupaj ni vredno grdega pljunka?

Napravil se je in odšel z doma. Polagoma je snežilo. Tupatam se je nabiral sneg, polni so bili obcestni jarki umazane vode in cesta je bila na široko pokrita z lužami. Nad praznimi drevjem je pihal mrzel sever, tulil je ob voglih ulic, praznih in zatpuščenih. Ljudje so bili zaspani, utrujeni in tesno so se zavijali v suknje ter trepetali mraza. Ženske so se mu videle odurne, grde in neestetične in se mu zdele njihove kretanje, ko so stopajoč po lužah visoko vzdigovala svoja krila. Srečal je žensko in ji pogledal v oči. Bila je izmučena, prav tako kakor Filomena kadar se je zjutraj vrnila v podstrešje. A oči

mom je samevalo nekaj hiš. Kakor bi vse izumrlo... Čutil je, da je tu prav tako prazno in pusto, kakor v njegovi duši; lepo je harmonirala ta notranja in zunana raztepelenost ter razbitost. Počasi je otrpnevala duša in telo, vedno enakomernejše je bilo vse naokoli.

In sredi te enakomernosti in otoplosti se je rodila nova misel,

katerem je dokazoval, da gotove dolobe v načrtu trgovinskega ministra krško Hrvatski v nagodbi zajamčeno avtonomijo. Ker sta se poslanca Ebner in Nagy ujedala, da je dr. Vinković govoril hrvatski, ju je predsednik Justh ukoril ter ju opozoril, da imajo hrvatski delegati po zakonu pravico, v parlamentu brvatsko govoriti. Nadalje je obljubil, da nastavi hrvatskega stenografa in tolmača.

Avstro-Ogrska in Italija.

Milan, 21. oktobra. Dnevno povelje, ki ga je izdal admiral grof Montecuccoli na željo nadvojvode Frana Ferdinanda, je razburilo tudi vojaške in diplomatske kroge v Italiji. Celo socijalistično časopisje, ki je pisalo dosedaj proti vojaštvu, se je od takrat začelo ogrevati za močno armado. Vsi časopisi pa pri tem javno priznavajo, da si žele močne italijanske armade „zaradi avstrijske nevarnosti“. „Avanti“ piše: „Vojna je, ako tudi ne neposredno pred vratmi, vendar neizogibna.“ Potem razpravlja časopisje o tem, kako spletkari Avstrija na Balkanu zadnji dve leti, odkar se Rusija ne more več tako intenzivno baviti z balkanskimi razmerami. Avstrija je razdrila bolgarsko-srbski dogovor, napovedala je Srbiji carinsko vojno, da bi zaslužila to državo, razdvojiti hoče zopet Hrvate in Madjare, povzročila je izgred na Reki in Zadru itd. Dunajsko časopisje ščuva sistematično proti kralju Petru in černogorskemu knezu ter podpira Grke v njih boju zoper Rumune in Bolgare. Posebno pa deluje dunajska vlada tajno proti nameravani italijansko-avstrijski zvezi, o kateri je izjavil neki italijanski politik: Dokler Hrvatje in drugi Slovani ne zapadejo, da pripadajo Furlaniju, Trst in Istra Italijanom, ni govora o taki zvezi. Nasprotno pa Italijani radi priznavajo, da je Dalmacija z njenimi otoki last Slovanov.

Carinski konflikt z Avstrijo pred skupščino.

Belgrad, 21. oktobra. Včeraj je odgovoril v skupščini ministrski predsednik Pašić na interpelacijo poslanca Koslovjanina glede trgovinskih pogajanj z Avstro-Ogrsko. Pašić je izjavil, da je zadnji dopis srbske vlade obenem zadnja beseda Srbije v tej zadevi. Avstro-Ogrski je dano na prostvo voljo, da se z odgovorom zadovolji ali pa ne. Ako pa ne prile od Avstro-Ogrske v najkrajšem času to zadevno obvestilo, imela bo Srbija za svoje nadaljnje delovanje popolnoma proste roke. Postopanje Avstro-Ogrske je posledica spremenjene gospodarske politike v Evropi. Sedaj vodi Srbija trgovinska pogajanja z Rusijo, Rumunijo, Italijo in Anglijo. Srbski izvoz je našel nova pota ter si zagotovi nova tržišča, in potem šebo Srbija tudi gospodarsko popolnoma neodvisna. — Interpelant Koslovjanin je izjavil, da je iz govora ministrskega predsednika razvidno, da Avstro-Ogrska zahaja vse, ne da pa ninič. Brez veterinarske pogodbe ne sme v Srbiji nihče tržiti z živilo. Tudi žitu je zaprta pot v Avstro-Ogrsko. Avstro-Ogrska izrablja kot posredovalka prizvajajočo Srbijo. Evropa bo še sedaj zvedela, da ima Srbija dobro živilo, dobro žito in dobro sadje. Pogoda, ki se sklepa, nima gospodarskega značaja, temu je zgolj politični značaj; Avstro-Ogrska išče pri tem le prilike, da se vmeša v notranje srbske zadeve. Srbija naj z Avstro-Ogrsko ali sklene dobro ali pa sploh nikake pogodbe. Pozival je vladu, naj vztraja na svojem stališču. (Glasno pritrjevanje.)

Dogodki na Rusku.

Petrograd, 21. oktobra. Z napovedanim carskim ukazom so se podelile vsem ruskim podanikom brez razlike stanu popolno enake pravice glede državne službe. Izvzeti so le sibirski tuji narodi. Nadalje se odpravi določba, da morajo kmetje pri vstopu v višje šole in v državno službo izstopiti iz kmetske občine. Kmetom se da na prostvo voljo, da si iz-

birajo svoja bivališča ter dobe potne liste na nedoločen čas.

Moskva, 21. oktobra. Trgovinski minister Filozof je imel na shodu borznega odbora dolg govor, v katerem je povedal, da v ministrstvu izdelujejo zakon za delavce. Ustanove se posebne mirovne zbornice za poravnava prepirov med delavci in tovarnarji. Nadalje misli ministrstvo na zavarovanje delavcev za starost. Končno je izjavil, da so vse vesti, da se duma ne skliče v določenem času, izmišljene.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 22. oktobra.

Pojasnilo. Iz zanesljivega vira se nam piše: Sramoto, katero so si kranjski klerikalni poštenjaki in dalmatinski jim vredni sodrugi v lepem klubu radi koroškega izdajstva nakopali, jih peče v pokvarjene duše. Ker bi se radi nad kom znosili — da bi si s tem vsaj nekaj tolaze bobili! — znosijo se časi nad člani svojega lastnega kluba. Rabeljstvo izvršuje pri tem ljubljanski „Slovenec.“ Sedaj je dr. Ploj na vrsti, o katerem se že od nekdaj ve, da bi ga Šušteršič rad vtopil v žlici vode. Odkar pa je v klubu ostuden rengat Šuklje, ima Ploj še težje stališče. Zadnji petek je vsekal „Slovenec“ dr. Ploja s kolom po glavi. V soboto pa mu rano nekoliko obvezuje. Pri tem zavija, in gotovo tudi laže. Dotičnemu zavijanjemu nasproti naglašamo: Resnica je, da se je dr. Tavčar oddal, ko je stopil v volilni odsek ne-prestano trudil, da bi dosegel kako skupno akcijo na korist Koroški, ker je otročje misliti, da bi se v tem pogledu dalo pozneje v zbornici kaj doseči. Resnično je tudi, da dr. Ploj taki skupni akciji ni ugovarjal, nasprotno, da jo je obljubil podpirati. Resnično je tudi, da je potem, ko se je po preteku treh tednov izkazalo, da Šušteršič glede omenjene akcije niti skupnega posvetovanja imeti noče, — dr. Tavčar bil prisiljen na svojo pest postopati. Ker je iz razgovora z ministrskim predsednikom posnel, da bi vrla k večjemu svoječasni eventualni predlog dr. Ploja podpirati hotela, omejil je dr. Tavčar reasumiranje na ta eventualni predlog. Resnica je, da se je dr. Ploj — in radi tega mu gre vsa čast — za ta Tavčarjev reasumijski predlog pri Mladčehih, pri Poljakih, pri Lahih, ki so obljubili, da bodo zanj glasovali, prav živo potegoval. Resnica je, da je dr. Šušteršič, ko je dr. Tavčar pri neki priliki dr. Adlerju prigovarjal, da naj se da Korošcem malta koncesija, spregovoril: Das könnten sie wirklich concedieren! Ajud se je očabno zadrl: Zum Schlusse können wir keine Reassumirungen bewilligen! Resnica je dalje, da je dr. Ploj pričetkom tiste seje, v kateri se je imelo glasovati o reasumiranju glede Koroške dr. Tavčarja prosil, da naj svoj predlog začasno umakne. Skliceval se je pri tem na dolgo pismo dr. Brejca, ter opozarjal, da bo morda le mogoča skupna akcija, in da bode radi tega v kratkem seja lepega kluba. Dr. Tavčar je takoj svoj predlog začasno umaknil. Resnica je, da je dr. Ploj nato pri prvi seji volilnega odbora dr. Tavčarju izjavil, da je njegov klub z večino se izrekel proti vsakiskupni akciji, in da je tudi sklenil, da naj Šušteršič in Ivčevič glasujeta proti vsakemu reasumijskemu predlogu, katerega bi dr. Tavčar glede Koroške stavil. Dr. Tavčarju, ako ni hotel osmešiti koroških zahtev, ni preostalo drugačega, nego opustiti vsako daljšo akcijo! Če bi bila v volilnem odseku Šušteršič in Ivčevič proti Koroščem glasovala, kdo naj nas potem smatra? — To je resnica!

Dvetretjinska večina in Slovenska zveza. „Edinost“ piše: „Da bo dvetretjinska večina sprejeta v odseku, na tem je težko več dvojni zlasti sedaj, ko nam je naša „Slovenska zveza“ s svojim zadnjim sklepom naravnost zaklicala: Lasciate

ogni speranza. Govor te naše delegacije je uprav grozen v svoji iskrenosti: večina „Zvez“ je proti vsemu koraku v odseku Korošcem v prilog, ako ne sloni na kompromisu; a ker bi bilo enostavno blazno misliti, da bi Nemci sedaj, ko so drzno prodri do cilja svojih nad, privolili v kak kompromis giede Koroške, — jača jasen: nacionalo in politično ubojsvo koroških Slovencev ostane. „Zvez“ obljublja sicer „resno akcijo“ v plenumu zbornice. Mi verujemo besedi gospodov, da namerujejo in resno. (Mi pa ne: Op. ured.) Ali 95% verjetnosti govorja za to, da bo v zbornici tudi najresnejša akcija imela efekt — ndarca po vodi. Po vsem tem ni dvomiti, da naša „Zvez“ odda po svojih zastopnikih v odseku svoje glasovo eventualno tudi — za dvetretjinsko večino! — Osramočeni smo. To priznavamo odkrito; kajti sedaj je jasno, kako da smo bili popolnoma desorientirani in kako se nam niti sanjalo ni, do kam bi mogla posegniti takozvana — slovenska oficjalna politika.“

Občinski svet ljubljanski ima v tork 23. t. m. izredno sejo. Na dnevnom redu so naznana predsedstva in poročilo o prošnji za pridrilo pravilom snuočega se dobrodelnega društva „Samaritan“; o prošnji Franca Kandareta za odobrenje razdelitve parcele št. 185/2. kat. občine Karlovsko predmestje; o prošnji Franca in Ivana Breceljnika za dovolitev izpremembe parcelacije parcele št. 250/63 kat. občine Trnovsko predmestje; o dopisu mestnega magistrata glede razmerja mesnih cen na ljubljanskem trgu v primeri z onimi 25 drugih avstrijskih mest in o ukrepih teh mest za znižanje tržnih cen; o dopisu mestnega magistrata radi odprave smodnišnic in municipijskih skladis z ljubljanskega polja; o učitelja Alberta Šiša poročilu glede udeležbe risarskega ferijalnega tečaja; o imenovanju zastopnika mestne občine c. kr. dež. šolskem svetu za novo šestletno dobo; o županovih nasvetih glede izvršenih načrtov in proračuna za novo državno obrtno šolo in o finansiranju te zgradbe; o proračunu stroškov za naprave in poprave pri objektih tivolskega drsaliska in o bodoči upravi istega; o novi ponudbi „Drsališkega društva“ za najem tivolskega drsaliska; o uspehih električne cestne železnice v letu 1905. V tajni se se bode obravnavalo o prošnji nekega magistratnega uradnika za stalno upokojenje; o treh disciplinarnih slučajih; o ponudbi neke hišne posestnice za odkup mestnega zemljišča v Komenskega ulicah in o rešalčnega laboranta J. Simončiča prošnji za premogovni deputat.

Zagrizenost in nestrnost nemških uradnikov na državnih železnicah presega že vse meje. Svoje slovenske kolege tako terorizujejo, da si ne upajo v ničemer pokazati svoje narodnosti ter se boje celo naročati se na slovenske knjige in časopise, ker se jih precej razbobna kot panslaviste in ne vemo kakšne prekučuhe. Takim prekučuhom bo treba energično stopiti na prste in pokazati, da Slovenci nismo državljeni druge vrste in da si ne damo kratiti osebne prostosti. Naše potprežljivosti mora biti enkrat konec.

Celjski okrajni glavar, mestniški svetnik baron Rudolf Apfaltrer gre v pokoj. Okrajno glavarstvo celjsko je največjih na Slovenskem ter gotovo eno najvažnejših postojank glede naše narodno-politične uprave. Pričakujemo od vlade, da nam v Celje pošle političnega uradnika, ki bo vsestransko verziran, pošten in objektiven mož ter slovenščine popolnoma vesč. Odhajajoči gosp. Apfaltrer zapusti med Slovenci celjskega okraja dober spomin.

Z državne železnice. Za postajenacelinka obratnega železniškega urada na Jesenicah je imenovan trd Nemeč Alb. Koller, oficijal v Ljubljani na Gor. Štajerskem. Bilo je dosti slovenskih prosilcev, a prodrl je Koller. To je škandal! — G. Maks Konrad, pristav v Kranju, je premeščen v Trst (drž. kolodvor),

na njegovo mesto pride gosp. Viktor Čretnik.

Odklonjene odlikevanje. Župan Hribar je odklonil odlikovanje z redom sv. Save.

Sodna vest. Sodni avkultant gosp. Anton Avsec je premeščen iz Kraja v Ljubljano, odkoder gre na njegovo mesto avkultant gosp. Peter Keršič, pristav v Ljubljani.

Iz davčne službe. Imenovani so: davčni oficijal Anton Vavpotič in davčni kontrolor Alojzij Podboj za davkarja, davčni kontrolor Anton Križman za glavnega davčnega kontrolorja v IX. čin. razredu, davčni pristav Maks Zoller za davčnega oficijala, davčna pristava Rajmund Levstek in Ribard Boltazar za davčna kontrolorja v X. in provizorični davčni pristav Viljem Praprotnik, narednik Ivan Drobivnik v Celovcu ter provizorični davčni pristav Ivan Schollmayr za davčne pristave v XI. čin. razredu.

Imenovanja v davčni službi.

Davčni pristav v Vipavi Žarko Boltazar je imenovan davčnim kontrolorjem in premeščen k davčnemu uradu v Višnjo goro. Davčnemu pristavom v Vipavi je imenovan načelnik Drobivnik iz Celovca.

Profesorska vest. Profesor na državni gimnaziji v Gorici gospod Gustav Novak je pomaknjen v VII. čin. razred.

Iz policijske službe. Abdonio Contin, policijski svetnik v Gorici, je premeščen k policijskemu ravnateljstvu v Trst. Na njegovo mesto pride policijski komisar Casapiccola iz Červinjana.

Železniška vest. Postajenacelnik g. Mrak v Prvacini je premeščen v Gorico. Na njegovo mesto pride pristen sin matere Germanije! Proti taki nečutenosti je potreben oster protest.

Notarski izpit je napravil z dobrim uspehom g. notarski kandidat Ivo Rakovnik.

Južna železnica sprejme v doglednem času 100 praktikantov. Govori se, da je do dvajset mest namenjenih Slovencem, ker primanjkuje uradnikov za slovenske kraje. Upoštevajo se samo reflektantje, ki so prosti vojaščine.

Šolske vesti. V seji deželnega sveta kranjskega z dne 11. oktobra so bili imenovani: provizorični učiteljici Angela Petrič v Knežaku in Otilija Jug v Oblaku za definitivni učiteljici, definitivni učitelj in šolski vodja Michael Mežan v Studenem za nadučitelja. Vsi ostanejo na dosedanjih mestih. V začasni pokoj sta stopili učiteljici Amalia Sedlak v Mirni in Pavla Kobler-Flesch v Ribnici.

Repertoire slovenskega gledališča. Iz gledališke pisarne: Jutri, v tork 23. t. m. se ponovi prvi sanjski pravna „Elga“, ki je dosegla v soboto toliko krasen uspeh. Bivši član intendance in slovenski pisatelj je t. č. intendanci k uprizoritvi „Elge“ čestital ter pripomnil: „Elga“ je najvzornejše režirana drama, kar sem jih videl na našem odru. Viharnov ovacije koncem predstave gospodu režiserju Taborskemu in gospoj Taborski so dokaz, da tega mnemja tudi slovenska publike sploh ter da je drama prav izredno ugajala. — Pri jutrišnji reprizi igra vlogo Ogrinskega g. H. Nučič, ki alterira z g. Barjaktarom. — V petek se uprizori tretjič opera „Biseri“. Drama pripravlja Moliérovo satirično veseloigrigo „Gizdavki“ (Les Précieuses ridicules), opera pa Glinkovo opero „Ruslan in Ljudmila“.

Slovensko gledališče. Gerhart Hauptmann: Elga. Sanjska drama v 7 prizorih. Premiera dne 20. oktobra. Nekaj podrobnosti o „Elgi“ je že prinesla petkovka Številka „Slov. Naroda“; o G. Hauptmannu samem, njegovem stališču v sodobni nemški literaturi in njegovem pomenu kot prvoboritelju takozvanih „novostrujarjev“ na polju nemške dramatike pa spregovorimo v kratkem v podlistku. Za danes se omejimo le na sobotno vprizoritev njegove „Elge“. Kako mogočen utis je napravila uzorna sobotna predstava, se je dalo posneti iz napete tišine, ki je vladala ves čas, kar se je vršila predstava. Igralo se je skoro zdržema dve uri, odmori med posameznimi prizori so trajali samo toliko časa, kolikor ga je neobhodno potrebno, da se scenerija spremeni. Ves čas med odmori se je izza črnega

nočnega zagrinjal čulo mistično petje menihov. Vse je bilo aranžirano tako, da je morala enotnost predstave — v kolikor je to možno dosegči na takem odru, kakršen je naš — priti do popolne veljave. Ko pa je padla zadnja zavesa, je po gledišču odmevalo frenetičnega aplavza, ki ga skoro ni bilo konca. Sobotni literarni večer je bil pač eden najlepših, kar se jih spominjam. Ni še bilo iz lepa resne dramske predstave kakršna je bila sobotna, ki bi bila tako harmonično zaokrožena, tako prožeta s pravo umetnostjo, da bi skoro rekli, da je bila dovršena. Da pa se nas ne bo napak razumelo, treba da nekaj pribijemo. Sobotni večer nam je dokazal, da tvorijo letoski dramski ensemble umetniške moči tako visoke kategorije, da se čutimo opravičene, da odslej slovenski dramski predstav ne sodimo več s stališči provincialnega odra, marveč da presojamo uspehe s tistega resnega, resnično umetniškega stališča, na katero se povsponja slovenska drama, odkar je nje vodstvo prezel glavni režiser g. Taborsky. Če se naše gledišče vzdrži v višini sobotne predstave, bomo smeli konec sezone ponosno popolnoma upravičeno zabeležiti, da se je letos na našem odru gojila resna in resnična umetnost in da je metropola slovenska ponaša z glediščem, ki se z njim niti vsako dvorino gledišče meriti ne more. Kar je še provincialnega v njem, to mora z odra in s tega stališča je tudi umevitati naša kritična poročila. Marsikaj, kar je s provincialnega stališča dovršeno, je z označenega višjega stališča le dobro in če se tu pa tam vzlič najfrenetičnejšemu aplavzu vendar še ne kažemo povsem zadovoljne, treba da umevit tako, kakov smo zabeležili. Zasluga za krasno uspelo sobotno predstavo gre seveda v prvi vrsti gospodi Taborskim; gospoj T. radi dovršenosti njene igre, ki ji imamo tudi z označenega višjega stališča prav ničesar oporekat, gospodu režiserju T. pa kot umetniku in resnemu in nad vse marljivemu, vestnemu režiserju. Žal nam je, da te umetniške dvojice ob prilikah njenega igre, ki ji imamo tudi z označenega višjega stališča prav ničesar oporekat, gospodu režiserju T. pa kot umetniku in resnemu in nad vse marljivemu, vestnemu režiserju. Žal nam je, da te umetniške dvojice ob prilikah njenega igre

spehi nego s patetičnim vpitjem, ki pri tem izvzemamo g. Nučiča, ki je nad vse marljiv le prečesto inži v to, da prikriva neznanje uloge. Do zadnjega detajla premišljena igra zahteva seveda velik napor; temu se pa naši gg. kaj radi izognemo; potem pa kriče, da tako prikrijejo, da svojih log niso kreirali doma, ampak da jo naslanjajoči se na svojo rutino kreirajo še proti. Temu mora biti konec. g. Taborški nam je dokazal še drugo, da se da tudi pri nas sestaviti scenerija, dostojna uprizoritve. Samo potrežuje iskanja in požrtvovalnost je treba. Režija igre — sicer precej enostavna, je bila užorna. Samo nekaj bi pripomnili. Za literarne večere naj bi se tudi za najmanjše vloge, za komparze, če ne drugače celo za statiste pritegnili samo najboljši člani. Na ta način bi se izognili mučnostim, ki jih zakrivijo komparzi — začetniki, malenkosti, ki utegnijo skvariti vso iluzijo dotednega prizora, te ne celo vsega večera. Naj bi se nihče najboljši ne sramoval prevzeti take naloge; saj se gre za to, da tudi najzadnji doprines svoj del do lepe harmonične ubranosti. Le tako bo mogoče doseči začeleno res umetniško višino. — G. Boleška je ustvaril krasno figuro raskavega starega Timoške, ki jo je konsekventno izvedel do zadnjega prizora, kjer pa je bil v primeri s početno klasično umerjenostjo prehlasten. Drugače pa je bil vreden partner gospode Taborskih, ravnotako kakor gdđ. Noskova kot Starženskega mati Marina v svoji sicer malenkosti vlogi. Gospodje Danilo, ki v svoji vlogi (Dimitrij) ni bil prav doma, Dragutinović (nemški vitez) Barjaktarović, ki je kot Elgin ljubljivec Oginški bil sicer prav zavoljiv, samo malice nerazumljiv, pa so vsi preveč kričali. G. Vuković (Griska), zelo marljiv član, je bil bolan, zato ga nočemo soditi. Ostale vloge so bile v dobrih rokah: gdđ. Kočevanjeva je kot Elgina zaupnica Dortska prav ugajala, istotako g. Dragutinovića kot dojka in g. Bukšek kot oproda Peter. Mala Elga pa bi smela imeti svojemu grofovskemu pokoljenju primerjeno opravo. Gledje komparzov smo potrebno že pripomnili. Končno moramo pripomniti glede prevoda: v resnih dramskih delih trivalni izrazi à la mirkuka, penast gobec, tuhtam nimajo mesta. To je proti vsaki estetiki višjega sloga. Zato se naj prevod v tem oziru popravi. Resna drama zahaja plemenite izraze, trivalnosti pa obsoja instinktivno izbruhajoč posmeh najširše publike. Če se odpravijo še ti nedostatki (morda smo kakšno malenkost tako pri hvali, kar pri graji prezri, kar se naj pri obilnosti poročila oprosti) odpravijo, bomo imeli jutri ob reprizi „Elge“ večer, kakšnih še nismo doživeli mnogo. Upamo da bo jutri iglediše razprodano.

Fr. K.

— Jan Kubelik, znan češki umetnik, priredi, kakor poročajo „Plzenske Listy“, v Ljubljani koncert dne 7. novembra.

— Umrla je gospa Terezija a Zagorj. Beuc, žena pekovskega mojstra na Dunajski cesti.

— Tovarnarji svilnatih trakov so sklenili podariti svoje izdelke.

— Glas iz občinstva. Z Viča se nam piše: Poštni uradi po deželi imajo semertja navado, da dostavljajo brzjavke z navadnimi poštanimi seli z drugimi pošiljtvami vred. Tudi na pošti na Viču imajo semertja to navado. F. V. je 9. t. m. dopoldne ob 8. uri brzjavil iz Pule domov na Vič in plačal obenem tudi odgovor. Mož je čakal na odgovor do drugega dne popoldne, dasi bi bila brzjavka še istega dne lahko v Puli. Dotičnik je imel vsled tega mnogo nepotrebnih skrbiv stroškov. Kakor je kasneje izvedel, se je brzjavka dostavila adresatu s poštnim selom, ko je ta raznašal navadna pisma. Tako pošovanje je nedopustno.

— Kaplan Brajc — izdajalec ponarejenega denarja. Pri tukajnji davkariji so konfiscirali nekemu kmetu ponarejen goldinar, s katerim je hotel plačati davke. Na vprašanje, kaj je dobil falsifikat, je odvrnil, da mu ga je dal kaplan Brajc za drva. Proti Brajcu je uvedena preiskava in že leti in upati, da bodo oblasti postopale z isto pravičnostjo, trgovostjo in nepristransko, strogostjo in nepristransko, strogostjo kot pri vsakem drugem izdajalcu ponarejenega denarja.

— Nov vodovod napravijo pripravo pomlad na Savi na Gorenjskem. Studenec bo deset. V najlabšem slučaju bo priteklo po dva leta vode na sekundo.

— Električna razsvetljiva za Bled in okolico in električni tramvaj za Bled. G. Peterzel in tovarisi nameravajo napraviti ob savškem mostu na potu iz Leseca na Bled električne naprave, ki bi oddajale električno Bledu in Radovljici. V načrtu je tudi zgradba električnega tramvaja iz Leseca na Bled, kar bi bilo za povzdigo tujškega prometa na Bledu velike važnosti.

— **Umrl** je po dolgem bolehanju g. Falkner, oče uradnika okrajne bolnišnice blagajne v Novem mestu. N. v m. p.!

— **Nesreča na Ratežu.** Iz Novega mesta se nam poroča: Te dni je vozil hlapec gospe pl. Fichtenuč čez Ratež proti Novemu mestu voz naložen z žitom. Dospevši na klanec pride mu nasproti neki kolesar imenom Janez Langer iz Podloga. Hlapec dasiravno je bil pravočasno opozorjen in je dobro vedel, da se njegovi konji radi plaže pred kolesi, je malomarno ostal za konji. Ti so se ugledivi kolo, splašili ter so jo zavili preko ceste. V tistem trenotku je prišel omenjeni Langer do voza in konj, se prekunil in tako nesrečno padel, da je takoj na mestu onesvenčen oblezal. Hlapec je sicer konje pomiril, pa ne da bi se za ubogega ponesrečenca kaj dalje brigal, pognal naprej. Slučajno je takoj nato na lice mesta prišel g. Jelenc, orožnik iz Novega mesta, preiskal je ranjence in spoznal, da si je Langer levo nogo pod kolom popolnoma zlomil. Postajevodja Jelenc je s svojo sabljito napravil za obvezo, noge potrebne lesene priprave, ga za silo pozval ter ukrenil, da se je ponesrečenec dovedel v bolnično usmiljenih bratov v Kandiju. Langer je oženjen in oče več nepreskrbljenih otrok.

— **Na oklicu v cerkvi sv. Mihaela pri Novem mestu sta gospod Franjo Pire, časnkar v Kandiji z gospo vdov. Kristo Wölfling roj. Presoli rodom z Ljubljane sedaj bivajoči v Trstu.**

— **Hud potres** so čutili v soboto ob 5. uri 49 minut pop. v Krškem.

— **Tatvina.** Črevljaru in trgovcu z usnjem Karlu Petelinu v Kočevju sta dva vajenca in dva pomočnika kradla denar, usnje in izdelke, da znaša skupna škoda okoli 600 krov. Poštenjake so zaprli.

— **Stavbna kronika v Bohinju.** Nasproti kolodvoru v Bohinjski Bistrici zida gostilničar Doktorič prostran hotel, v bližini pa je sezidal gostilničar Markež enonadstropni hotel, ki ga otvoril še letos. Poleg turističnega hotela ob jezeru zida verski zaklad veliko poslopje za tujece. Gostilničar Ivan Mencinger (Beč) v Bohinjski Bistrici napravi na svojem gospodarskem poslopu več sob za tujece, drugo leto pa sezida nasproti sedanji gostilnični hotel.

— **Elektrarna na Hubli pri Vipav** je dobila zadostno število odjemalcev električnega toka in se torej začne takoj graditi.

— **S sablio je prebodel** stražnik Filip Uršič v Trbovljah razgrajeva Vadivko, ki ga je napadel. Vadivka je takoj umrl. Uršič je stal pred celjskim sodiščem zaradi prestopka silobrana, a je bil oproščen vsake krivide.

— **Potres.** Iz Brežic, dne 20. t. m. popoldan ob 5. uri in 45 minut je bil tu precej močan potres, ki je trajal 3–4 sekunde. — Iz Kostanjevice: 20. t. m. ob 5. uri 50 minut pop. smo čutili precej močan, tri sekunde trajajoč potres od severovzhodne strani. Tresljaji vodoravn.

— **Jan Kubelik**, znan češki umetnik, priredi, kakor poročajo „Plzenske Listy“, v Ljubljani koncert dne 7. novembra.

— **Umrla je gospa Terezija a Zagorj.** Beuc, žena pekovskega mojstra na Dunajski cesti.

— **Tovarnarji svilnatih trakov** so sklenili podariti svoje izdelke.

— **Glas iz občinstva.** Z Viča se nam piše: Poštni uradi po deželi imajo semertja navado, da dostavljajo brzjavke z navadnimi poštanimi seli z drugimi pošiljtvami vred. Tudi na pošti na Viču imajo semertja to navado. F. V. je 9. t. m. dopoldne ob 8. uri brzjavil iz Pule domov na Vič in plačal obenem tudi odgovor. Mož je čakal na odgovor do drugega dne popoldne, dasi bi bila brzjavka še istega dne lahko v Puli. Dotičnik je imel vsled tega mnogo nepotrebnih skrbiv stroškov. Kakor je kasneje izvedel, se je brzjavka dostavila adresatu s poštnim selom, ko je ta raznašal navadna pisma. Tako pošovanje je nedopustno.

— **Kaplan Brajc — izdajalec ponarejenega denarja.** Pri tukajnji davkariji so konfiscirali nekemu kmetu ponarejen goldinar, s katerim je hotel plačati davke. Na vprašanje, kaj je dobil falsifikat, je odvrnil, da mu ga je dal kaplan Brajc za drva. Proti Brajcu je uvedena preiskava in že leti in upati, da bodo oblasti postopale z isto pravičnostjo, trgovostjo in nepristransko, strogostjo in nepristransko, strogostjo kot pri vsakem drugem izdajalcu ponarejenega denarja.

— **Nov vodovod** napravijo pripravo pomlad na Savi na Gorenjskem. Studenec bo deset. V najlabšem slučaju bo priteklo po dva leta vode na sekundo.

— **Električna razsvetljiva za Bled in okolico in električni tramvaj za Bled.** G. Peterzel in tovarisi nameravajo napraviti ob savškem mostu na potu iz Leseca na Bled električne naprave, ki bi oddajale električno Bledu in Radovljici. V načrtu je tudi zgradba električnega tramvaja iz Leseca na Bled, kar bi bilo za povzdigo tujškega prometa na Bledu velike važnosti.

— **Rodoljubi kranjskogorski** 10 K, gg. Hočevar Josip 1 K, Zwitter Val 4 K, Novak Ignac 1 K, Zwitter Josip 5 K, Milonik Ivan 4 K, vsi v Trstu mesto udeležbe kresne veselice v prid Koščkom Slovenscem, Ven. Legat, vodja Celovec 10 K, Božidar Štiftar, prof. Kaluga, Rusko 30 K, Slavno telovadno društvo „Ljubljanski Sokol“, čisti dobiček kresne veselice 1500 K, g. Kaplan Anton, žup. Medgorje 5 K. Prej izkazanih 496 K 80 v — torej skupaj 2448 K.

— **Slovenčino na davkariji v Gorici** silno mrvvarijo. Slovenski imen ne morejo pisati s strešicami, kjer bi bilo potrebno. Vsak „čič“ spremene v „čic“, „četrletje“ pa „četrletje“. Vidi se, da delajo prav namanoma tako, dražijo in žalijo Slovene. Takemu izzivanju se napravi konec, če se zavrne vse, kar ni pisano pravilno. Ako se pa laški uradniki ne morejo naučiti slovenčine, naj gredo pa Kalabrijo!

— **Slovensko gledališče v Gorici.** Slovenki živelj v Gorici se krepko razvija in goriški Slovenci že misijo na lastno stalno gledališče. Seveda je to zdaj še nemogoče saj ga še Lahi nimajo, dasi vladajoča stranka — vendar goriški Slovenci zastavljajo vse sile, da se čimbolj približajo vzvišenemu cilju. Društvo „Narodna prosveta“ v Gorici prireja vedno vse slovenski predstav ter s tem združuje in vadi dilettante in vabi in vzgaja občinstvo, da bo stalna podpora slovenskemu gledališču. Za bodočo sezono je namenjenih sedem novih iger, tri se pa ponove. To je veliko za goriške Slovene. Upamo, da se jim njihovi visoki smotri uresničijo in da dobre čimprej svoje stalno slovensko gledališče.

— **Nemci se utrjujejo ob Adriji.** Neka nemška tvrdka je kupila ob kanalu Valactinisovem pri Tržiču zemljišče 40 njiv za 360.000 krov v industrijske svrhe. Tudi 10 drugih njiv je bilo kupljenih v tak namen.

— **Šolske razmere v Voloski-Opatiji.** Naš ondotori dopisnik nam piše: Kako malo ali skoraj nič v primeri z drugimi narodnostmi skrbi avstrijska vlada za hrvaško-slovensko deco v Istri, bi nam mogel že danes povedati na pamet vsak najzadnejši hototent iz nam nepoznane zemlje. V Voloski se je vpisalo v početku letosnjega šolskega leta v hrvaško šolo nič manje kakor 177 otrok. Ali ne sme se misliti, da skrbi vlada za podute vseh teh otrok. Mi Slovani v Avstriji se ne smemo ničesar učiti, ker če bi se učili, bi postali bolj učeni od Nemcev. V Voloski plačuje vlada za 30 italijskih otrok 2 učiteljski sili, za 471 reci štiristoenoinsedemdeset slovenskih in hrvaških pa samo tri učiteljske sile. V nemški šoli v Opatiji, kjer je celih 80 slovenskih pardon nenemških otrok, plača vlada tudi tri učiteljske sile, in končno plača tudi 3 učiteljske sile za 50 italijskih otrok. To je razmerje, ki kriči kar po maščevanju! Kje je tukaj le trohica avstrijske poštenosti in pravičnosti?

— **Nesreča na parnikih.** Na parniku „Ultonia“ v Trstu je na 29-letnega nakladatelca premoga Tomaz Klarič pa pols premoga in ga na spodnjem delu telesa težko ranil. — Na istem parniku je 23letni sobar Milan Vukelič padel v notranje prostore in se silno poškodoval zunaj in znotraj. — Na parniku „Thalia“ je 45letni slikar Andrej Müller padel v globočino in si pri tem razobil lobanje, da je kmalu nato umrl.

— **Štrajk kroščiških pomočnikov in pomočnic v Trstu končan.** V petek je bil štrajk tržaških kroščiških pomočnikov in pomočnic končan. Delavni čas se skrajša od 10 na 9 ur. Ženske dobe 5% povisane plače, moški pa, ki delajo na račun, 10%.

— **Poskušen samomor.** 36letna kuharica v čašniški jedilnici v veliki vojašnici v Trstu, Antonija Prezelj, je skočila v morje, a so jo še v pravem času rešili.

— **Za ranami je umrla v Trstu Jakobina Kuret,** o kateri smo poročali, da jo je mož 15kat z nožem zabodel v vrat in hrbet.

— **Smrtonosen padec starkin.** 72letna Amalija Krajnc v Trstu je po stopnicah tako nesrečno padla, da vsled zadobljenih ran najbrž ne okreva.

— **Nego je zmečkal** težak kamnen 49letnemu cestnemu pometaču Ivanu Bukovcu v Trstu, da so ga težko ranjenega prepeljali v bolnico.

— **Roparski umor.** Gostilničar Juri Majnarič v Delnicah pri Reki je umrl vsed ran, ki mu jih je prizadel roparski morilec Franc Rogelj. Rogelj je doma iz okolice Pesavi 4 K, De Reggi Alojz, Kranjska Gora 2 K, Juri Jerman, Žup. Štebenj 10 K, Ivan Gruber, slikar Štebenj 4 K, Mikula Franc, Peče 2 K, Ojcie Pavel, Peče 2 K, Anton Zobec, prisostav c. kr. dr. žel. Beljak 2 K, Miha Grafenauer, Perava 2 K, Miha Schleicher, gostilničar Logaves 10 K, Upravnštvo „Slov. Naroda“ 11 K 20 v, dr. Al. Kraut, Kamnik 20 K mesto vence na grob g. L. Scherra, v Slov. Gradcu nabranih 10 K, Matija Wutti, posestnik Ločilo 30 K.

— **Železniška nesreča.** V soboto zjutraj sta na reki Železnični med postajama Leskovec in Zdenčica trčila dva tovorna vlaka. Razbilo se je 16 voz. Poškodovan je tudi železniški tir. Izmed ljudi še nihče usmrčen.

— **Zrela rdeča jagoda** je naša včeraj na Orlih gdč. Ela Blaznik, gojenka strokovne šole in jo posla.

— **Pošten šolar.** Danes je našel šolski učenec Cyril Likar, sinko učitelja na II. mestni deški ljudski šoli listinicu z večjo vsoto denarja in jo oddal na magistratu.

— **Delavške gibanje.** Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Heb 45 Hrvatov, na Dunaj pa 25 Kočevarjev. — Predvčerjajim se je odpeljalo v Ameriko 13 Hrvatov in 18 Macedoncev, nazaj je pa prišlo 10 Slovencev in 16 Crnogorcev.

— **Tedenški izkaz** o dravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 7. do 13. oktobra 1906. Število novorojenčev 17 (= 23,55 %), mrtvorjenca 2, umrlih 16 (= 22,12 %), med njimi sta umrla za jetiko 2, vsled mrtvouda 2, vsled nezgode 1, za različnimi bolezni 11. Med njimi so bili tuji 4 (= 25 %), iz zavodov 6 (= 37,50 %). Za infekcijskimi bolezni so oboleni, in sicer za škarlatico 2, za tifuzom 2, za dušljivim kašljem 2, za ušenom 1 oseba.

— **Jugoslovenske vesti.** Protijed teološki fakulteti na zagrebškem vseučilišču. V avli hrvatske univerze je čitali tele oglase: „Napredniki! Vzprič obvestila vlade in akademične senata smo sporazumno z ostalimi kolegi odnehalo od triletnega bojkota inštalacije novega rektorja. Toda kot napredni akademiki bomo do leta s svojo odsotnostjo protestirali proti inštalaciji rektorja — profesorja teologije. Naš mnenje je namreč, da se teološka fakulteta? Mi je ne vidimo, mi zanjo ne vemo, mi smo od nje docela oddeljeni. Mi poznamo samo črno šolo, kjer so v samostanskih zidinah zakopani mladi ljudje, ki bi se naj pravljali za svet, a se jim brani, da spoznajo ta svet. Tako menišču in razsodniču teme ne moremo priznati ravnopravnosti s takultetami, kjer se na svetlem išče resnica in kjer se goji prava in svobodna znanost. Napredniki ne gredo danes na inštalacijo profesorja teologije za rektorja hrvatskega vseživilska! — To je moška beseda, ki se še ničula na hrvatski univerzi! To bodo zopet pokonci junaki furtimaši!

— **Predavanje Slovencih v Sofiji.** Pretoklob soboto 13. t. m. je predaval v „Slavjanski Besedi“ v Sofiji naš rojak prof. Anton Bezenček o slovenski zgodovini in književnosti. Predavatelj je govoril o zemljepisnem položaju slovenskih zemelj, o slovenski zgodovini in o slovenskem jeziku; nato je razpravljal o slovenski književnosti, zlasti obširno je pa govoril o pesniku Antonu Aškeretu. Svoje zanimivo predavanje je zaključil z vzklikom, da leži moč slovanstva v slovenski vzemnosti.

— **Bolgarski civilnopravni red.** Pravosodni minister Panajotov je izdelal zakonski načrt, s katerega se spreminja dosedaj veljavni civilnopravni red na Bolgarskem. Dolični zakonski načrt se predloži soraznju že v tekočem zasedanju.

— **Slovenci v Ameriki.** V 30. čevljev globok jarek je padel in se ubil v Newburgu Ivan Bende, doma iz Trebčeve vasi pri Žužemberku, — Vlak je povožil v Virginiji Jurja Mužarja.

— **Najnovejše novice.** Grof Beck, načelnik generalnega štaba, je obhajal v soboto 60letnico vojskega službovanja. Nemški cesar mu je postal dolgo lastnorocno pisano pismo, v katerem izreka željo, da bi mogel on z

Umrli so v Ljubljani.

Dne 18. oktobra: Peter Ramovš, umir. žel. višji nadzornik, 62 let, Wolfeve ulice 5, Neophlasna malignus.

Dne 20. oktobra: Iv. Škerjanc, pripenjač, 42 let, Male čolnarske ulice 12, otrpenje možga.

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani".

Uradni kurz dana borze 22. oktobra 1906.

Naložbeni papirji.	Denar	Blago
42% majska renta	98.40	98.60
42% srebrna renta	99.75	99.95
40% avstr. kronska renta	98.75	98.95
41% zlata	116.20	116.40
4% ogrska kronska renta	94.30	94.50
4% zlata	112.15	112.35
4% posojilo dež. Kranjske	98.60	99.60
41/2% posojilo mesta Split	100.50	101.50
41/2% Zadar	99.30	100.30
41/2% bos.-herc. železniško posojilo 1902	99.70	100.70
4% češka dež. banka k. o.	99.25	99.75
41/2% zast. pisma gal. dež. hipotečne banke	98.85	99.45
41/2% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	100.10	100.30
41/2% zast. pisma Innerst. hranilnice	104.50	105.50
41/2% zast. pisma ogr. centr. dež. hranilnice	100.20	106.70
41/2% z. pis. ogr. hip. ban.	99.75	100.20
41/2% obl. lokalnih železnic d. dr.	100.20	100.20
41/2% obl. češke ind. banke	100.20	101.20
4% prior. lok. želez. Trst-Poreč	99.90	100.20
4% prior. dolenskih žel.	813.75	815.75
3% prior. juž. žel. kup. 1/1	813.75	815.75
41/2% avstr. pos. za žel. p. o.	100.20	100.80

Srečke.	207-	214-
Srečke od 1. 1860/1	275-	277-
" od 1. 1864	150-	152-
" tiskske	280-	287--
" zem. kred. I. emisije	284-	293-
" II.	266-	264.50
" ogrske hip. banke	97-	105-
" srbske à frs. 100- turške	161.20	162.20
Basilika srečke	21.35	23.35
Kreditne	449-	459-
Inomoške	78-	85-
Krakovske	85-	92-
Ljubljanske	66.25	62.25
Avstr. rdeč. križa	46.60	48.50
Ogr.	28-	29.50
Rudolfove	55-	60-
Salcburške	70-	76-
Dunajsko kom.	5.2.50	5.2.50

Južne železnice	181.25	182.25
Državne železnice	677.25	678.25
Avstr.-ogrskie bančne deln.	759-	769-
Avstr. kreditne banke	671.25	672.25
Ogrske	809.60	810.60
Zivnostenske	241.75	242.75
Premogok v Mostu (Brück)	705-	710-
Alpinski montan	597.50	598.50
Praške žel. ind. dr.	765-	775-
Rima-Murányi	580.50	581.50
Trboveljski prem. družbe	280-	284-
Avstr. orožne tovr. družbe	563-	567-
Ceske sladkorne družbe	136-	140-

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 22. oktobra 1906.

Terminal.

C. kr. cekin	11.85	11.89
20 franki	19.13	19.15
20 marke	23.47	23.56
Sovereigns	23.99	24.07
Marke	17.55	17.75
Laški bankovci	95.55	95.75
Rublji	253-	254--
Dolari	4.84-	b-

Valute.

Dne 22. oktobra 1906.

Terminal.

Pšenica za oktober . . . za	50 kg	K 7.12
Rž . . . oktober	50	6.55
Koruzna . . . maj 1907	50	5.18
Qves . . . oktober	60	7.04

5 ceneje.

Meteorologično poročilo.

Merja nad morjem 06.2. Srednji vremeni tisk 736.0 mm

Oktobar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrevi	Nebo
20. 9. zv.	741.9	10.2	brezvetreno	jasno	
21. 7. zj.	743.1	7.0	sl. jug	meglja	
2. pop.	741.9	14.6	brezvetreno	jasno	
9. zv.	742.2	9.2	brezvetreno	jasno	
22. 7. zj.	741.9	7.2	brezvetreno	jasno	
2. pop.	740.7	12.7	brezvetreno	jasno	

Srednja predvračajna in včerajšnja temperatura: 10.6° in 10.3°; norm.: 9.7° in 9.5°. Mokrina v 24 urah 30 mm in 0.0 mm.

Zahvala.

Za izkazano srčno sožalje povodom smrti moje iskreno ljubljene soproge, gospode

Terezije Žagar roj. Beuc kakor tudi za častno spremstvo k večnemu počitku in lepe vence izrekam tem potom vsem sorodnikom, priateljem in znancem iskreno zahvalo.

V Ljubljani, 22. oktobra 1906.

Ivan Žagar,
soprog.

Zahvala.

Za neštete dokaze tolažilnega sočutja, izraženega nam povodom prerane smrti nepozabnega nam soproga, očeta in tasta, gospoda

J. N. RANTA

se tem potom vsem sorodnikom priateljem in znancem najprejšnje zahvaljujem.

Posebno pa se zahvaljujem vsem udeležnikom pogreba, kakor tudi častiti duhovščini ter slavnemu gospodarskemu društvu v Polhom gradu za tolažilo in spremstvo k zadnjemu počitku.

3820

Siška - Polhom gradec,
dne 22. oktobra 1906.

Prodaja

v Novem mestu, Ljubljanska cesta, iz proste roke nova, moderno sezidana

enonadstropna hiša.

Stoji na najbolj prometnem kraju, ter je vsled tega pripravna za vsako obrt. Natančnejša pojasnila daje in prejema ponude lastnik.

Fran Pintar, gostilničar ravnotam.

K. št. 36089.

Razglas.

Podpisani mestni magistrat naznanja, da bo Domobraska cesta radi regulacije nivela, od dne 22. pa do 27. t. m. za vozni promet zaprta.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 20. oktobra 1906.

Prodaja

iz konkurznega sklada Dragotina Seliškarja

se bo nadaljevala

dne 24. oktobra 1906 ob 9. uri dopoldne v Ljubljani, na Bregu št. I (blvši Katoliški dom) in pozneje na Kongrešnem trgu št. 13, II. nadstropje.

Prodajala se bo oprava dveh prodajal in pa sobna oprava. Inventurini zapisnik je na vpogled v pisarni oskrbuva konkurznega sklada Ivana Vencajza, odvetnika v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 19, Medjateva hiša.

3821

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Predružnica v CELOVCU.

Kupuje in predaja
vse vrste rent, sestavnih pism, prioritet, komunalnih obligacij, sredik, delnic, valut, novcev in deviz.